

GENEL TARAMA-4

1. Tarih biliminin konusu, yaşanan tarihin incelenmesi ve anlaşılması işidir. Bu işi yapana tarihçi, yaptığı işe tarihçilik, araştırmaları sonucu elde ettiği bilgiye tarih bilgisi denir. O halde tarih biliminin konusu, yaşanan tarihten tarih bilgisine ya da tarihi gerçeklikten bu gerçekliğin doğru bilgisine ulaşma amacı olarak tanımlanabilir. Ancak hiçbir kimse tarihi gerçekliğin mutlak doğru bilgisine ulaştığını hiçbir zaman iddia edemez. **Bu bilgilere bakılarak;**

- I. Yaşanan tarihin incelenmesi tarih biliminin konusudur.
II. Her yeni belge var olan bilgileri tamamlayabilir.
III. Tarih biliminin konusu yaşanan tarihten tarih bilgisine ulaşma amacıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. İlkçağlarda Dicie ve Fırat nehirleri arasındaki bölgeye Mezopotamya adı verilmiştir. Burası verimli topraklara sahip olduğundan sık sık istilalara uğramıştır. Dışarıdan birçok kavim buraya gelerek yerleşmiştir. **Bu durumun, Mezopotamya'da;**

- I. Çeşitli uygarlıkların kurulmasına:
II. Kültürel etkileşimin gerçekleşmesine. -
III. En ileri medeniyetin oluşmasına.

hangilerine neden olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. Türkler tarih boyunca yabancı uluslarla yapılan mücadeleler sonucunda yenilince başkasının egemenliği altına girmek istememiş, özgürlüklerini kaybetmektense, yurtlarını terk edip yeni bölgelerde bağımsız yaşamayı tercih etmişlerdir, işte, bunun sonucunda Türkler, zamanla Avrupa ve Afrika kıtalarına da giderek yerleşmişlerdir. **Bu durum Türk topluluklarının;**

- I. Birbirlerinden farklı gelişme göstermeleri.
II. Tarihini belirli bir zaman kesitinde bir bütün olarak incelemenin zorlaşması
III. Tarihleri hakkında hiçbir bilgi elde edilememesi.

sonuçlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

4. Türk Devletleri'nde devlet iki idari bölgeye ayrılarak yönetilirdi. Ülke daha çok sağ-sol, kuzey-güney, doğu-batı şeklinde ayrılırdı. Çoğunlukla sağ ya da doğu taraf hükümdarın bulunduğu bölgeyi ifade ederdi.

Bu durumun sonucu en çok aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmuştur?

- A) Merkezi otoritenin zayıf olması
B) Deneyimsiz kişilerin komutan olması
C) Ülkede bayındırlık işlerinin aksaması
D) Feodal beyliklerin ortaya çıkması
E) Ülkede asayişin sağlanması

5. - Hz. Muhammed zekat toplatmak ve Kur'an öğretmek için bazı kişileri görevlendirdi.
- Hz. Ömer fethedilen bölgelere valileri gönderdi.
- Emeviler döneminde yazışmaları yerine ulaştırmak için posta teşkilatı oluşturuldu.
- Abbasiler döneminde halifeler, devlet işlerine vakit ayıramadıkları için vezirlik kurumu kuruldu.

Yukarıdaki bilgilerden İslam devlet için çıkarılabilecek en doğru yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yönetime çok önem verilmiştir.
B) Devletin örgütlenmesi tamamlanmıştır.
C) Her yönetici haberleşmeye önem vermiştir.
D) Devlet teşkilatlanmasında gelişmeler olmuştur.
E) Abbasilerden önce devlet teşkilatlanması iyi değildir.

6. **Büyük Selçuklular döneminde;**

- I. Nizamiye medresesinin açılması
II. Bilim ve fikir adamlarının korunması
III. Zengin kütüphanelerin medrese, bilimsel ve kültürün hizmetine girmesi

durumlarından hangilerinin eğitimin geliştirilmesine yardımcı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

7. **Duraklama döneminde;**

- I. Yeniçeri sayısının artması
II. Savaşların yenilgiyle sonuçlanması
III. Şehzadelerin sancağa gönderilmemesi

gelişmelerinden hangilerinin doğrudan Osmanlı ekonomisinin bozulmasında etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

8. - Anadolu Selçukluları Suğdak, Alanya, Sinop gibi limanları ele geçirmişlerdir. - Osmanlı padişahları fethedilen bölgelere ilk olarak Ahileri göndermişlerdir.

Anadolu Selçukluları ve Osmanlılar'ın bu politikalarının ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sınırlarını genişletmeye önem vermeleri
B) Ticari hayatı geliştirmeye çalışmaları
C) Ahilerin desteğini almaları
D) Teşkilatlanmaya önem vermeleri
E) Merkezi otoriteyi sağlamaları

9. Ortaçağ Avrupası İslam dünyasına göre çok geri bir konumdaydı. Osmanlı'nın Akdeniz'deki üstünlüğü Avrupa'nın ekonomik geriliğini bir kat daha artırmıştır. Bu durum Avrupa'da Coğrafi Keşifler'in başlamasına neden olmuştur. Coğrafi Keşifler'in başlamasında hristiyanlığın yayılmak istenmesi de etkili olmuştur.

Buna göre, Coğrafi Keşifler'in başlamasında;

- I. Osmanlı Devleti'nin zenginleşmesi
II. İslam dünyasının Avrupa'ya karşı birleşmesi

III. Hristiyan misyonerlik faaliyetleri

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

10. Yükselme döneminde dünyanın birçok yerinde Hristiyan zulmünden kaçan insanlar Osmanlı Devleti'nden yardım görmüş ve Osmanlı Devleti kendi topraklarını bu insanlara açmıştır.

Bu bilgilere göre,

- I. Osmanlı Devleti'nde hoşgörü hakimdir.
II. Osmanlı ülkesinde din istismar edilmektedir.
III. Müslümanlar dış dünyaya kapalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

11. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti, Avrupa karşısında sürekli toprak kaybına uğramıştır. Duraklama dönemindeki ıslahatlar Yükselme dönemine göre yapılırken, Gerileme devrinde ıslahatların yönü batıya çevrilmiştir.

Bu bilgilere göre XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde bu gelişmelerin yaşanmasında;

- I. Batının bilim ve teknolojinin ileri olması
II. Ülke içerisinde hoşgörülü yönetimin hakim olması
III. Osmanlı'nın kendini yenileyememesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

12. Kanuni Sultan Süleyman; Kutsal Roma Germen İmparatorluğu'nun Avrupa'ya egemen olmasına engel olmak için Fransa'yla ilişkilerini sıklaştırmış, Alman prenslerine yardım ederek isyan çıkartmış ve Protestanları desteklemiştir.

Bu bilgilere göre, Kanuni Sultan Süleyman'ın yapmak istediği ortak amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkezi otoriteyi artırmak
B) Hristiyan birliğini parçalayarak, topraklarını genişletmek
C) Kalıcı iskan politikasını sağlamak
D) Yeni sömürge yerleri kazanmak
E) Avrupa devletleri ile iyi geçinmek

13. "Osmanlı Devleti'nde bilim, kültür ve edebiyat alanlarında tam bir birlik görülmemektedir." diyen bir tarihçi bu görüşünü desteklemek için;

- I. İslamiyet'in buna engel olması
II. Osmanlı sınırlarının genişliği
III. Ülke sınırlarında çok fazla etnik grubun yaşamasını

durumlarından hangilerini gerekçe olarak gösterebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

14. Amerika'da 1776'da yayınlanan Virginia İnsan Hakları Bildirisi'nde, insanların doğuştan gelen hakları kabul edilmiştir. Bu hakları hükümet korur, hükümet bu hakları çiğnediği zaman bunları değiştirme hakkı millete aittir. Buna göre;

- I. insanlar bazı haklarla doğarlar.
II. Hükümetler insan haklarını gerektiğinde değiştirebilirler.
III. Amerika'da demokratik hareketler doğmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) II ve III

15. II. Mahmut dönemindeki;

- Müsadere usulünün kaldırılması ile özel mülkiyet hakkının tanınması
- Ayanlarla Sened-i İttifakın imzalanması

gelişmelerinin aşağıdaki hangi alanla ilişkili olduğu savunulamaz?

- A) Askeri B) Eşitlik C) Sosyal
D) İdari E) Hukuk